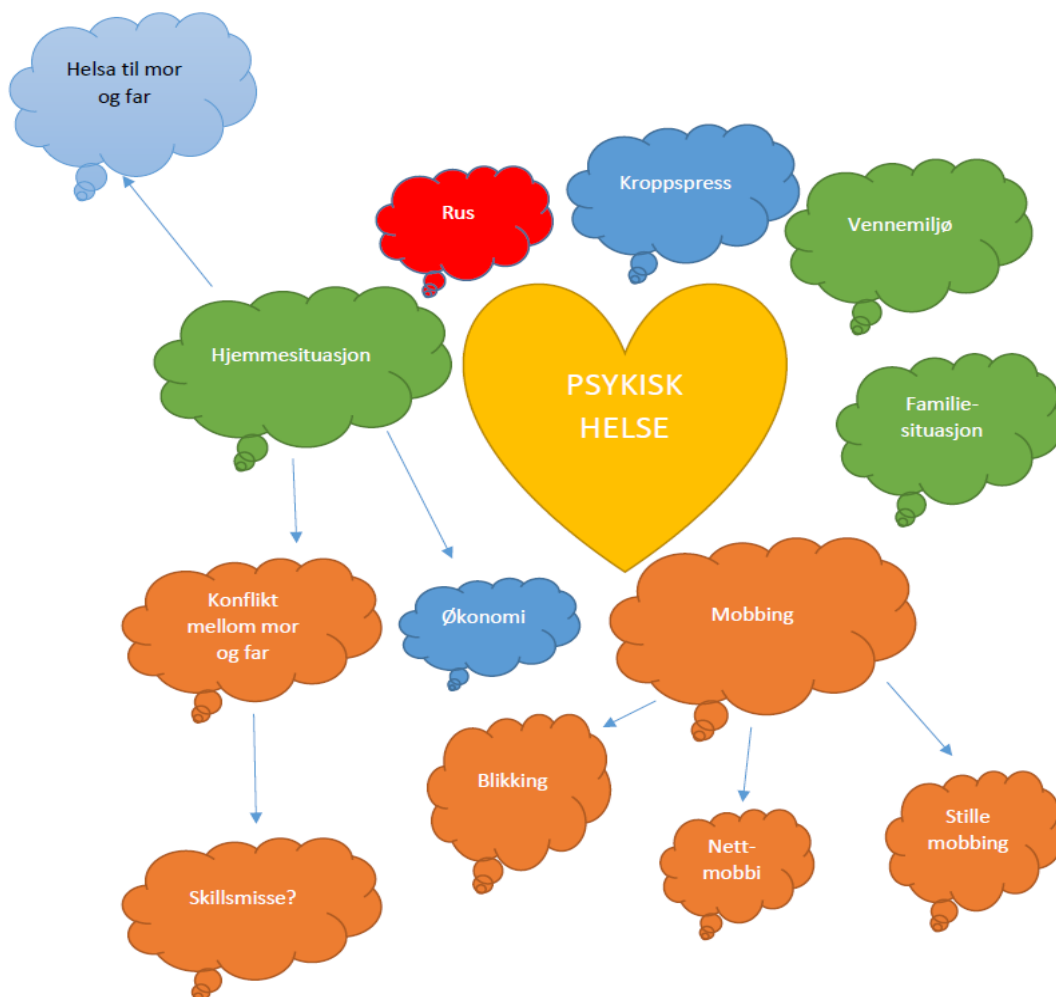

Sunndal kommune
-kraftsenteret mellom fjord og fjell

Plan for psykisk helse for barn og unge i Sunndal kommune 2018 – 2020

Kommunestyrevedtak PS 86/18, vedtatt 24.10.2018

Ordskyen er utarbeidet av Sunndal Ungdomsråd

Innhold

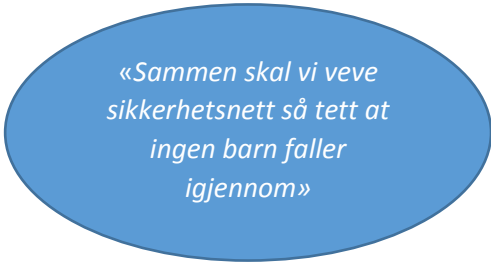
1.0 INNLEDNING	4
Mål.....	4
«Gråsone 18 – 23 år»	5
Mandat	5
Begrepsavklaringer og definisjoner.....	5
Rullering.....	6
2.0 PSYKISK HELSEARBEID I SUNNDAL	6
Organisering i Sunndal	6
Eksisterende tiltak	6
Tiltak på tvers av tjenestene	7
Samhandling mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten:	7
Risikoområder i Sunndal.....	8
3.0 STATISTIKK FOR SUNNDAL	8
Statusrapport Folkehelse	8
Ungdataundersøkelse.....	8
Elevundersøkelsen.....	9
4.0 FAGLIG UTGANGSPUNKT	9
Beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer	9
Starten på livet	9
Tidlig innsats.....	10
Foreldrerollen.....	10
Barn som pårørende.....	11
Tiltaksmodellen	12
Nivå 1: Alle barn og unge	12
Nivå 2: Barn og unge i risiko	12
Nivå 3: Barn og unge med vansker	13
5.0 FORSLAG TIL TILTAK	13
Hovedmål:	13
Innsatsområder	13
Økt fokus på forebyggende arbeid	14
TILTAK:	14
Økt fokus på tverrfaglig arbeid	16
TILTAK:	16
Behov for økt kompetanse innen psykisk helse	17
TILTAK:	17

Samarbeid med heimen, lag- og foreninger	18
TILTAK:	18
Barn som pårørende	19
TILTAK:	19
6.0 Vedlegg: Tiltaksplan.....	20

1.0 INNLEDNING

Mål

Vårt overordna mål er god psykisk helse for alle barn og unge i Sunndal. Alle barn og unge skal ha et likeverdig tilbud og like utviklingsmuligheter, uavhengig av sosial bakgrunn. For å nå målet er et kvalitativt godt forebyggende arbeid med fokus på tidlig innsats grunnleggende viktig. Alle barn og unge skal få rett hjelp til rett tid på rett sted, gjennom helhetlige og samordnede tjenester, tilpasset den enkelte. Vi skal forebygge mer, samhandle bedre og behandle tidligere. Denne erkjennelsen skal være godt forankret hos alle de som arbeider for barn og unge i Sunndal.

«Sammen skal vi veve sikkerhetsnett så tett at ingen barn faller igjennom»

Alle kommunale enheter som jobber med barn, unge og deres foreldre/familie, har et felles ansvar for å fremme god psykisk helse, og for å oppdage når barn og unge står i fare for eller er i ferd med å utvikle psykiske vansker.

Planens innsatsområder er:

1. Økt fokus på forebyggende arbeid
2. Økt fokus på tverrfaglig arbeid
3. Behov for økt kompetanse
4. Samarbeid med hjemmet, lag- og foreninger
5. Barn som pårørende

Målgruppe: Barn og unge fra -1 til 23 år.

Planen er sett i sammenheng med plan for psykisk helse og rus for voksne.

Nasjonalt legges det flere føringer for psykisk helsearbeid for barn og unge:

- Nasjonal veileder «[Psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene](#)» definerer sentrale retningslinjer for arbeidet med barn og unges psykiske helse.
- Ny strategi for god psykisk helse, strategien kalles «[Mestre hele livet](#)» (2017).
- [Samhandlingsreformen](#) (2012) legger til grunn at kommunene skal ta et større ansvar for behandling og oppfølging av kommunens innbyggere, også innenfor psykisk helse og rus.
- Folkehelseloven, Opplæringsloven, Barnehageloven understreker at folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse og trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold, utjevne sosiale forskjeller og bidra til å forebygge psykiske lidelser.

«Gråsone 18 – 23 år»

Psykisk helse for barn og unge har tilbud opp til 23 år. Psykisk helse for voksne har tilbud fra 18 år. Ungdom mellom 18 og 23 år kan lett falle mellom «to stoler» og bli «kasteballer» i systemet. Et formalisert samarbeid vil sørge for at denne gruppen får rett tjeneste på rett plass. Dette er særlig aktuelt i saker hvor det er uklart hvem som har ansvaret for bruker.

Mandat

Sunndal Kommune vedtok tiltakene som ble skissert i rapporten fra Samordningsprosjektet den 05.10.2016 (K. sak 59/16.), som blant annet konkluderer med at det skal utarbeides en plan for psykisk helse for barn og unge i Sunndal. Ansvaret for planarbeidet ble lagt til Helse- og barneverntjenesten, og skulle ledes av ei arbeidsgruppe bestående av psykolog, spesialsykepleier, samt representanter fra barnehage- og grunnskole-tjenesten og PPT. I tillegg er familieveileder ved helsestasjonen med i arbeidsgruppa, da hun har vært med på rulleringen av planen for psykisk helse og rus for voksne. Det er samarbeidet med representanter fra ulike tjenester etter behov. Vi har også innhentet opplysninger fra Sunndal ungdomsråd for å fremheve ungdommens stemme. Det er de som har designet og utformet framsiden på planen. I tillegg har brukerrepresentant deltatt på møter i arbeidsgruppa. Arbeidet har vært ledet av kommunepsykologen med spesialsykepleier som sekretær. Tilsvarende plan for voksnes psykiske helse omfatter også rusarbeid. For å samkjøre er rusarbeid også inkludert i denne planen.

Begrepsavklaringer og definisjoner

Psykisk helse: Utvikling av og evne til å mestre tanker, følelser, atferd og hverdagens krav i forhold til ulike livsaspekter. Emosjonell utvikling, evne til velfungerende sosiale relasjoner og fleksibilitet.

Psykiske vansker: Symptombelastning som for eksempel grad av angst, depresjon, søvnvansker osv. Vanskene vil i ulik grad påvirke daglig fungering i forhold til mestring, trivsel og relasjon til andre mennesker. Symptombelastningen behøver ikke å være så stor at det kan stilles diagnose. Psykiske vansker er ofte normale reaksjoner forbundet med en vanskelig livssituasjon.

Psykisk lidelse: Psykiske vansker av en slik type eller grad at det kvalifiserer til en diagnose.

Psykisk helsearbeid i kommunene: Tiltak rettet inn mot mennesker med psykiske vansker og lidelser og konsekvenser av disse hos den enkelte, deres familier og nettverk. Omfatter både arbeid på systemnivå (helsefremmende og forebyggende), opplysningsarbeid og annet arbeid for å motvirke stigmatisering og diskriminering. Det forebyggende perspektivet er spesielt sentralt i psykisk helsearbeid for barn og unge.

Tverrfaglig samarbeid: Flere yrkesgrupper samarbeider på tvers av faggrensene for å nå et felles mål.

Rullering

Planen skal rulleres hvert 4. år, en gang i hver kommunestyreperiode, første gang i 2023. Ansvar: Helse- og barneverntjenesten ved helsesjef.

Planen skal ha en årlig gjennomgang med de berørte tjenester. Ansvar: Hver enkelt tjenesteleder utfører gjennomgang i egen enhet.

Alle tjenester må forankre arbeid med psykisk helse for barn og unge i sine årsplaner.

2.0 PSYKISK HELSEARBEID I SUNNDAL

Organisering i Sunndal

I Sunndal er psykisk helsearbeid for barn og unge organisert i helse- og barneverntjenesten, psykisk helsearbeid for voksne i pleie- og omsorgstjenesten. Det er fokus på psykisk helse i alle tjenester som arbeider direkte med mennesker. Vi har stor bredde av tiltak som i større eller mindre grad er tilknyttet psykisk helse for barn og unge. Dette gjelder både helse- og barneverntjenesten, grunnskoletjenesten, barnehagetjenesten, innvandrertjenesten og pleie- og omsorgstjenesten. Vi har også interkommunale og regionale tiltak gjennom PPT og BUP.

Psykisk helse påvirkes av flere faktorer, eksempelvis økonomi, psykososiale forhold, arbeidsliv, skoler, barnehager, familiesituasjon og livsstil. Forebyggende tiltak rettet mot disse faktorene kan være vel så virkningsfulle som tiltak i helsetjenesten.

Det å være fysisk aktiv reduserer risiko for å utvikle psykiske lidelser. Miljømessige faktorer som støy, farlig trafikk og lav standard i bomiljø er også risikofaktorer når det gjelder utvikling av psykiske plager. De viktigste faktorene som er avgjørende for helse er i nærmiljøet, bomiljøet, familien, det sosiale nettverket, samfunnet, barnehagene og skolene. Manglende opplevelse av fellesskap, lite samhandling, mobbing og opplevd ensomhet er alle risikofaktorer når det gjelder utvikling av psykiske lidelser.

Eksisterende tiltak

Samhandling er et felles ansvar for alle tjenesteytere i kommunen. Hver enkelt har ansvar for at samhandlingen fungerer til brukerens beste. Eksisterende tiltak i de enkelte tjenestene er skissert i [sluttrapporten for milepæl 3 i Samordningsprosjektet](#), i dette avsnittet skisseres eksisterende tiltak på tvers av tjenestene.

Tiltak på tvers av tjenestene

Ansvarsgrupper: Barn som har behov for langvarige og/eller koordinerte helsetjenester har Individuell Plan med koordinator. Ansvarsgruppene er tverrfaglig sammensatt.

BAPP-gruppe: Forebyggende tilbud for barn i alderen 8- 12 år. "Gjøre- og snakkegruppe" for barn av foreldre som har hatt eller har psykiske problemer og rusproblemer. Drives tverrfaglig av utdannede BAPP- gruppeledere fra PPT, barnevern og helsestasjon.

MOT: MOT er en helhetlig modell for hvordan skoler og lokalsamfunn jobber sammen med ungdom, som bevisstgjør og styrker ungdoms mot til å leve, bry seg og si nei. MOT har som hensikt å forebygge mobbing, mistrivsel, gruppepress, ensomhet og rusmisbruk. MOT involverer både fritidsarenaer og foreldre. MOT-informanter fra politi, kultur, skolehelsetjenesten med helsesøster og lærere.

Rusforebyggende arbeid- foreldremøte: I mange år har barneskolene og ungdomskolen samarbeidet med helsestasjon ved familieveileder, om foreldremøte på 7. og 9. trinn, der temaet er rus. Fra 2018 ble det besluttet å gjennomføre foreldremøte i 8. trinn med tema «Heldig er den ungdommen som har teite foreldre». Dette er et samarbeid mellom grunnskoletjenesten, kulturtjenesten og helse- og barneverntjenesten. KoRus Midt- Norge har bistått opplæringen.

Hjelpetjenestemøter: Hjelpetjenestemøter er en samarbeidsarena for barnehageansatte, PPT, helsestasjon og barnevern. Her kan sammensatte og utfordrende problemstillinger drøftes. Dette er en eksisterende arena i alle barnehager som bør videreutvikles slik at kommunen i større grad utvikler en tverrfaglig forståelse av kommunens tjenestetilbud på dette området.

Samhandling mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten:

Tilgangen på tjenester fra Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) har forandret seg. BUP har hevet terskelen for å ta imot henvisninger, dette minsker tilgjengeligheten. Pr. i dag prioriterer BUP hovedsakelig gjennomgripende vansker, alvorlige psykiske lidelser som alvorlige depresjoner, seksuelle overgrep, selvmordsproblematikk / selvsykdom og psykoseproblematikk. Dette innebærer at Sunndal kommune må forberede seg på å gi et systematisk tilbud til barn og unge som ikke får et tilbud hos BUP. Det er ønskelig å gjennomføre regelmessige samarbeidsmøter med BUP, med hensikt om å drøfte hvem som bør henvises, samt hvordan vi kan samarbeide med BUP i enkeltsaker.

Psykososialt kriseteam: Utkalles ved akutte hendelser/kriser. Bistår berørte personer i alvorlig sorg eller krise med hjelp og støtte i akuttfasen. Gruppa sørger for at de som trenger det blir henvist for videre hjelp etter den akutte fasen. Gruppa er tverrfaglig sammensatt og består av prest, lege, spesialsykepleier med videreutdanning rettet mot barn og unge, psykiatrisk sykepleier, fagperson fra NAV og PPT. Teamet kan kontaktes av politi, legevakt eller andre aktører.

Risikoområder i Sunndal

I følge [Folkehelse rapporten 2014](#) er det til enhver tid 15-20 prosent av barn og unge mellom 3 og 18 år som har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer. Ca. 8 prosent av disse har så alvorlige problemer at det tilfredsstiller kriteriene til en psykisk lidelse. Det er ingen grunn til å tro at dette skal være annerledes i Sunndal kommune.

3.0 STATISTIKK FOR SUNNDAL

Statusrapport Folkehelse

Folkehelseinstituttet utgir årlig folkehelseprofiler for kommunene. Flere indikatorer for psykisk helse benyttes og man kan ut fra disse få en grov skisse av situasjonen. De fleste parameterne på somatisk og psykisk sykdom kommer godt ut for befolkningen i Sunndal sammenlignet med resten av landet. Selv om statistikken er god, vil de kommunale virksomhetene arbeide med tiltak som forebygger overvekt blant barn og unge og psykiske helseproblemer hos unge voksne. Sunndal peker seg også ut negativt på barn av enslige forsørgere, lavinntektsfamilier og tidlig alkoholdebut.

Ungdataundersøkelse

Ungdataundersøkelse er gjennomført for aldersgruppen 13-19 år i 2014 og 2017. Resultatene fra 2017 viser at de fleste unge i Sunndal er godt fornøyde med foreldrene, lokalmiljøet og skolen. Ungdommene er aktive i lag og organisasjoner, men undersøkelsen viser også at de bruker mye tid på aktiviteter foran skjerm. Unge i Sunndal bruker mindre tid til lekser enn i 2014. Forekomsten av mobbing er som landsgjennomsnittet, men noe økning siden 2014. Trusler om vold er hyppigere forekommende enn landsgjennomsnittet for barn i ungdomsskolealder. For unge i videregående skole er forekomsten mindre hyppig. De fleste er fornøyde med helsa si, men større andel jenter enn gutter rapporterer om psykiske plager. Ungdommer i Sunndal markerer seg høyere enn

landsgjennomsnittet når det gjelder alkoholbruk (jf. folkehelseprofilen). Venner, foreldre og andre voksne gir eller kjøper alkohol til unge.

Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Undersøkelsen er obligatorisk for alle elever på 7. og 10. trinn i hele landet. I Sunndal gjennomføres undersøkelsen i tillegg for 8. og 9. trinn. Statistisk er det vanskelig å konkludere ut i fra resultatene fra kun ett år. Resultatene over tid viser ei positiv utvikling for Sunndal på områdene trivsel og læringskultur. Mobbetallene ligger på landsgjennomsnittet, men likevel er dette et område det arbeides aktivt med gjennom fokus på bla elevenes læringsmiljøet.

4.0 FAGLIG UTGANGSPUNKT

Beskyttelsesfaktorer og risikofaktorer

Flere faktorer påvirker barn og unges psykiske helse, på den ene siden finnes beskyttelsesfaktorer og på den andre siden risikofaktorer. Her er eksempler på faktorer:

Beskyttelsesfaktorer: Medfødt robusthet, sosiale ferdigheter, kognitiv kapasitet, foreldres deltakelse og interesse i barns liv, konsistens i oppdragelse, sosial støtte fra familie og venner, tilhørighet i gruppe, inkludering i skole/arbeidsliv mm.

Risikofaktorer: Medfødt sårbarhet, sykdom eller funksjonshemming, dårlig impuls kontroll, manglende nærhet i relasjon med foreldrene, høyt konfliktnivå, rusproblemer, vold, lav sosioøkonomisk status, utrygt nærmiljø, dårlig skolemiljø, mobbing, seksuelle minoriteter, diskriminering mm.

Som særlig sårbare faser i livet regnes barnets to første leveår, ungdomstiden og overganger mellom ulike faser. Hjelpeapparatet, skole og barnehage bør være påpasselig på forholdene i hjemmet og omsorgen barnet får, barnet sin faglige og sosiale fungering, sårbarhet, opplevde traumer og forventningspress.

Starten på livet

Det er viktig å fange opp mødre som lever med gjentatte angst og depresjonsproblemer eller som lever i andre stressrelaterte forhold. En bør prøve å redusere omfanget av stress. Graviditeten er en emosjonelt krevende tid der det å håndtere både gode og vonde følelser er avgjørende for å kunne møte det ufødte og nyfødte barnet og dets følelser. Forskning viser at hvordan barnet møtes (reguleres) i denne perioden har varig effekt på hjernens fungering.

God svangerskapsomsorg er godt helseforebyggende arbeid. Den første kontrollen er viktig. Jordmor setter av god tid til samtale og informasjon, innbyr til at mor vil fortelle sin historie. Fokus på psykisk helse, vold (fysisk, psykisk, seksuell) og alkohol/ rus er viktige elementer. En god anamnese av psykiske lidelser før svangerskapet, posttraumatisk stress – opplevd vold, fødselsangst, tvangstanker blir viktig for det videre arbeidet med den gravide.

Tidlig innsats

Tidlig innsats handler om å identifisere vansker og sette i gang tiltak på et tidlig tidspunkt, for å forhindre at vansker oppstår eller videreutvikles. Prinsippet skal være grunnleggende i alle tjenester som ytes til barn og unge.

Foreldrerollen

Når barn og unge utvikler psykiske vansker er det utfordrende å være foreldre. Noen foreldre blir sykemeldte og må være hjemme hos barnet eller ungdommen på heltid. Det er viktig å møte foreldrene der de er, støtte dem og se betydningen av foreldrekjærligheten. Vi «godtar» det når barn og unge får kreft eller havner i trafikkulykker, men vi kan problematisere psykisk uhelse og/eller rus.

Foreldrene har naturlig nok ulike egenskaper, adferd og forståelse. Utfordringen er at mange foreldre i kontakt med hjelpeapparat, skole/barnehage opplever å bli møtt med holdningen «foreldre som årsaksansvarlige og barn som offer». Det betyr mye hva fagpersonen tenker om årsaker til at barn og unge har psykiske vansker eller rusproblemer. Det er viktig å sørge for at foreldre får være deltakere under tilfriskningsprosessen (tiltak/behandlingen) til barnet. Foreldrene trenger å bli anerkjent som likeverdige aktører i møte med lærere, barnehagelærere og de ulike hjelpetjenestene. De må få bekræftelse og bevise for seg selv, barnet og omgivelsene at de er gode nok foreldre. De har unik kunnskap om sitt eget barn. De kjenner best til barnet, og de kjenner *mest for* barnet.

De fleste barn og unge med psykiske plager kommer fra helt vanlige familier. Barn som lever i risikofamilier kan være ekstra utsatt (jf. punkt 2, risikofaktorer). Folkehelseprofilen i Sunndal viser at barn av enslige foreldre ligger signifikant høyere enn resten av landet. Barn av eneforsørgere antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt. Sunndal Kommune er en industrikommune og mange foreldre jobber skift. Foreldre som er aleneforsørgere, jobber skift og har et barn med psykiske vansker, opplever en hverdag med store utfordringer. Disse momentene er viktige innsatsområder for hjelpeapparatet.

Foreldre som har barn med psykiske vansker og/eller rusproblemer møter en utfordring i forhold til hvor de skal henvende seg for å få hjelp. I dag ligger hjelpetjenestene i ulike lokaler i sentrum.

Foreldrene opplever hjelpen som fragmentert.

Derfor er det viktig at kommunen arbeider for «ei dør inn» - prinsippet.

Barn som pårørende

Barn er pårørende når en av foreldrene, søsken eller annen nær omsorgsperson blir syk, skadet, har en

funksjonsnedsettelse eller et rusproblem. Barn er også pårørende når søsken er syke eller har en tilstand som krever spesiell oppmerksomhet. Ivaretagelse av barn som pårørende er en lovpålagt oppgave og helsepersonell skal bidra til å ivareta barns behov for informasjon og nødvendig oppfølging (Lov om helsepersonell § 10a første og annet ledd).

Forskning viser at vi allerede i 2-4 årsalderen kan plukke ut de barna som med svært stor sannsynlighet vil utvikle moderate og alvorlige sosiale vansker. En ser det best på samspillet mellom foreldre og barn (Øyvind Kvello).

Sunddal kommune har ikke tilstrekkelig gode rutiner/prosedyrer for å kartlegge og få kontakt med barn til foreldre/foresatte som har psykiske helseproblemer, rusproblemer eller alvorlig somatisk sykdom eller skade.

Helsestasjon, barneverntjenesten og PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste) i Sunddal har siden 2009 hatt Bapp-gruppe for barn i alderen 8 – 12 år (målgruppe er barn av foreldre som har psykiske vansker og/eller rusproblemer). Noen «barn som pårørende» nås gjennom dette tiltaket, men det antas at det er mange en ikke kjenner til og som dermed ikke får tilbud. Få tjenester, utover de som driver gruppen, henviser barn til Bapp.

<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/414/Barn-som-parorende-IS-5-2010.pdf>

<http://lovdata.no/lov/1999-07-02-64/§10a>

Tiltaksmodellen

Modellen illustrerer de ulike innsatsnivåene i forhold til barn og unges psykiske helse. Nivå 1 beskriver tiltak som rettes mot alle barn og unge i Sunndal Kommune. Nivå 2 beskriver tiltak som retter seg mot barn og unge som befinner seg i risikogruppe for å utvikle psykisk uhelse. Nivå 3 beskriver tiltak som retter seg mot barn og unge som allerede har utviklet psykisk uhelse.

Nivå 1: Alle barn og unge

Målgruppe:

Alle barn og unge og deres oppvekstmiljø.

Hovedfokus og arenaer:

Helsefremmende og forebyggende arbeid til hele målgruppa gjennom det ordinære arbeidet i helsestasjon, barnehage, skolehelsetjeneste, skole, kulturskole, frivillige lag- og foreninger. Fokus på mestring, trivsel og glede er viktige element i forebygging som rettes mot alle barn og unge. En forutsetning for dette er god samhandling på tvers av tjenester.

Nivå 2: Barn og unge i risiko

Målgrupper:

Barn og unge som står i fare for eller viser tegn på å utvikle psykiske vansker og/eller avvikende og utfordrende atferd.

Hovedfokus og arenaer:

Forebyggende arbeid rettet mot utvalgte grupper barn og ungdom, samt enkeltindivid. I dette arbeidet er det viktig å kjenne til risikofaktorer som gjør det sannsynlig at barn og unge utvikler vansker. Riktig kunnskap øker sjansene for at man tidlig kan oppdage grupper og enkeltpersoner i risiko. Jo tidligere problem blir oppdaget, jo større er sjansen for en positiv utvikling. Gode

barnehager og skoler er viktige tilbud for å forebygge utvikling av vansker for barn og unge i risiko. En helsetjeneste med god kompetanse på å oppdage symptom og sette inn tiltak tidlig er også viktig. Sentrale arenaer er også fritidstilbud, lag og organisasjoner som engasjerer barn og ungdom.

Nivå 3: Barn og unge med vansker

Målgruppe:

Retter seg mot barn og unge som alt har utviklet psykiske vansker og eller psykisk lidelse, samt avvikende problematisk atferd.

Hovedfokus og arenaer:

Spesielle, målrettede tiltak for enkeltpersoner eller grupper med identifiserte problem. Det dreier seg om å tilrettelegge slik at barna og ungdommene får en så god utvikling som mulig. Mål med tiltakene kan være å behandle, avgrense, motvirke eller forebygge tilbakefall. Slik tilrettelegges det for at barn og unge får en så god utvikling som mulig. Barnehage og skole er også her en hovedarena for oppfølging i hverdagen, men her blir det i enda større grad viktig med hjelp fra andre tjenester som kan bidra med særlige tiltak tilpasset den enkeltes behov slik at hverdagen blir best mulig.

Når barn og unge har vært innlagt på sykehus, institusjon eller fått behandling i 2. linjetjenesten, er det viktig med god samhandling når ansvaret flyttes fra sykehus til Sunndal kommune.

5.0 FORSLAG TIL TILTAK

Hovedmål:

Barn og unge i Sunndal Kommune har god psykisk helse

Barn og unge skal gjennom aktivitet og sammen med andre, oppleve respekt, å mestre, høre til og kjenne seg trygge. De som har eller står i fare for å utvikle psykisk uhelse skal få nødvendig hjelp.

Målgruppe er alle barn og unge i kommunen, deres foreldre og gravide.

Innsatsområder:

Med bakgrunn i forarbeidet til samordningsprosjektet, herunder milepel 3, har vi valgt følgende fem innsatsområder:

1. Økt fokus på forebyggende arbeid
2. Økt fokus på tverrfaglig arbeid
3. Behov for økt kompetanse

4. Samarbeid med heimen, lag- og foreninger
5. Barn som pårørende

Økt fokus på forebyggende arbeid

TILTAK:

1. Økt fokus på forebyggende arbeid		
Tiltak	Ansvar	Når
Psykisk helse skal være fokusområde i tjenestene sine årsplaner.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur, PPT	Gjennomgående
Møter med foreldre/foresatte i situasjoner med spesielle utfordringer hos enkelte barn eller i ungdomsmiljøet	Skole, helse- og barnevern, kultur	Gjennomgående
Sosial kompetanse og læringsmiljø som fokusområde.	Barnehage, skole	2018 – 2019
Informasjon på kommunens hjemmeside om psykisk helsearbeid for barn og unge	Helse- og barnevern	Gjennomgående
Jordmor og helsesøster bruker spørreskjema på fastsatte konsultasjoner til gravide og foreldre for å kartlegge deres psykisk helse og rusvaner.	Helsestasjon	Gjennomgående
Systematiske tiltak i forbindelse med barns oppstart i barnehagen. Utledet av prosjektet TTI – Tidlig tverrfaglig innsats.	Barnehage	Gjennomgående
Utvikle autoritative voksne rollemodeller i barnehagen. - Trygge, tydelige og varme voksne i møte med både barn og foreldre.	Barnehage	Gjennomgående
Helsesøster er tilstede på skolene faste dager hver uke.	Helsestasjon	Gjennomgående
Foreldreveiledning ved bruk av ICDP og NBO	Helse- og barnevern	Gjennomgående

Kommunepsykolog tilbyr veiledning av ansatte som jobber med barn og unge.	Kommunepsykolog	Gjennomgående
Nettverk for sosiallærere	Skole	Gjennomgående
Barneansvarlig kontaktperson for kommunen jf. Barn som pårørende.	Helse- og barnevern	Gjennomgående
Bruke kunnskapsbaserte kartleggingsverktøy.	Helse- og barnevern	Gjennomgående
Bruker-Plan; for å kartlegge omfanget og karakteren av rusmiddelproblematikk og/eller psykiske helseplager blant brukere (over 16 år) av kommunens helse-, omsorgs- og velferdstjenester.	Helse- og barnevern i samarbeid med folkehelsehelsekoordinator, pleie- og omsorg og NAV	Årlig
Videreføre Ungdata-undersøkelsen.	Folkehelsekoordinator	Hvert 3. år
Systematisk arbeid med læringsmiljø i skolene med bruk av bl.a. kartleggingsverktøyene klassetrivsel.no , Spekter og Innblikk .	Skole	2018 – 2019
Sunddal kommune søker deltakelse i folkehelseprogrammet fra 2019.	Folkehelsekoordinator	

Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter (2017):

Bedre forebygging av psykiske problemer og rus hos barn: I samarbeid med KS vil regjeringen sette i gang et utviklingsarbeid for å etablere et program for folkehelse i kommunene. Programmet skal legge vekt på psykisk helse og rus. Barn og unge skal være en prioritert målgruppe. Folkehelseprogrammet vil være et virkemiddel for å integrere psykisk helse i lokalt folkehelsearbeid og på tvers av de ulike sektorene i kommunene.

Økt fokus på tverrfaglig arbeid

TILTAK:

2. Økt fokus på tverrfaglig arbeid		
Tiltak	Ansvar	Når
Samlokalisering: Tjenestene knyttet til psykisk helse for barn og unge bør samlokaliseres i et felles bygg. Dette vil legge til rette for bedre utnyttelse av fagkompetanse og etablering av et felles fagmiljø. Det tilstrebes «en dør inn».	Rådmannen	2018-2022
Jevnlige møter i Samordningsenheten	Rådmannen	Hvert halvår
«Stormøte» hvor representanter fra tjenesteytere som arbeider direkte med barn og unge deltar (helse- og barnevern, barnehage, skole, PPT, psykisk helse for voksne, fastleger).	Helse- og barnevern	Høsthalvåret
Utarbeide rutiner for samarbeidsmøter	Helse- og barnevern	Høst 2018
Faste samarbeidsmøter med tema psykisk helse. Deltakere: Ledere i helse- og barnevern, PPT, skole, barnehage og kultur	Helsesjef	Hvert halvår
Halvårlig møte mellom Innvandrers-, grunnskole-, barnehage-, helse- og barneverntjenesten, kulturtjenesten, videregående skole og politi med tema «ungdomsmiljø i Sunndal».	Helse- og barnevern	Hvert halvår
Utvikle et felles samtykkeskjema på tvers av tjenestene som arbeider med barn og unge.	Skole	Høst 2018
Videreutvikle MOT-samarbeidet til å foregå på flere arenaer enn ungdomsskolen	MOT-koordinator	2018-2019
Faste samarbeidsmøter med psykisk helse for voksne.	Helse- og barnevern/psykisk helse for voksne	Ved behov
Videreutvikle rusarbeid i Sunndal med tilbud til unge som allerede har et rusproblem. Det er et mål at helse og barneverntjenesten og psykisk helse for voksne, gir et tilbud til barn og unge opp til 23 år.	Helse- og barnevern/ psykisk heles for voksne	2018-2022

Faste samarbeidsmøter med BUP.	Kommunepsykolog	4.ganger pr. år
--------------------------------	-----------------	-----------------

Behov for økt kompetanse innen psykisk helse

TILTAK:

3. Behov for økt kompetanse innenfor psykisk helse		
Tiltak	Ansvar	Når
Hver tjeneste har en plan for kompetanseheving innenfor psykisk helse for barn og unge.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Øke grunnkompetansen til alle som jobber med barn og unge, gjennom fokus på arbeid med relasjoner og samarbeid med heimen.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Øke kompetansen utover grunnkompetansen , gjennom at det i hver tjeneste er minst en ansatt som har videreutdanning på høgskolenivå innenfor psykisk helsearbeid, med fokus på tverrfaglig samarbeid.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Øke kompetansen utover grunnkompetansen , gjennom at det i hver tjeneste er ansatte som har kompetanse innenfor psykisk helse på fagskolenivå.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Øke erfaringskompetansen , gjennom at det legges til rette for samarbeid i og på tvers av tjenestene, og gjennom erfaringsdeling satt i system på de årlige stormøtene.	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Kompetanseheving i kognitiv terapi og rus (raskere psykisk helsehjelp)	Helse- og barnevern	2018-2022

Alle har et ansvar for å identifisere barn i risiko og sørge for at de som trenger det får nødvendig hjelp og oppfølging.

Samarbeid med heimen, lag- og foreninger

TILTAK:

4. Samarbeid med heimen, lag- og foreninger		
Tiltak	Ansvar	Når
Foreldresamtaler i skoler og barnehager, hvor psykisk helse er tema.	Barnehage, skole	Hvert halvår
Foreldremøte «Heldige er de som har teite foreldre» for 8.trinn.	Helse- og barnevern, skole, kultur	Vårhalvåret
Foreldrekurs med tema psykisk helse for barn og unge.	Helse- og barnevern/ Frisklivssentralen	Årlig
Systematisere brukermedvirkningen <ul style="list-style-type: none">- Etablere fora for reell brukermedvirkning- Etablere gode systemer for å innhente brukererfaringer for forbedring- Invitere brukerrepresentanter til å delta i utviklings- og endringsarbeid- Gi tjenesteyterne nødvendig opplæring i brukermedvirkning	Helse- og barnevern, barnehage, skole, kultur	Gjennomgående
Informasjon til lag og foreninger om hvordan de kan veilede familier med dårlig økonomi til å søke NAV om økonomisk støtte, og til å forholde seg til barn og unge med foreldre med utfordringer innenfor rus og psykisk helse.	Kultur, helse og barnevern	Høsthalvåret
Involvere sentrale lag- og foreninger i MOT-arbeidet Evaluere MOT- arbeidet.	Skole, helse- og barnevern, kultur	Høsthalvåret Årlig
Laglederkurs med tema psykisk helse for barn og unge	Kultur	Årlig

Barn som pårørende

TILTAK:

5. Barn som pårørende		
Tiltak	Ansvar	Når
Egen kontaktperson	Helse- og barnevern	2018-2019
Heve kompetanse om barn som pårørende	Helse- og barnevern	2018-2019
Informasjon om barn som pårørende på www.sunndal.kommune.no	Helse- og barnevern	2018-2019
Utarbeide prosedyre for hvordan Sunndal kommune møter barn/unge som har foreldre/foresatte som har psykiske helseproblemer, rusproblemer eller alvorlig somatisk sykdom.	Helse- og barnevern Psykisk helse for voksen, fastlege	2018-2019
Organisere eller bistå i sorggruppe ved behov.	Helse- og barnevern	2018-2019

Foreldre/foresatte og familien ellers har stor betydning for barns utvikling og trivsel. Barn og unge trenger å bli sett, få omsorg og å bli fulgt opp. Forskning viser at foreldrekonflikt kan gi høyere nivå av depresjon, angst og aggresjon, selvskading, lavere selvtillit, dårligere psykisk helse, skoleprestasjoner og rusproblem.

6.0 Vedlegg: Tiltaksplan

Hovedmål: Barn og unge i Sunndal kommune har god psykisk helse		
<i>Barn og unge i Sunndal skal gjennom aktivitet og sammen med andre, oppleve å mestre, høre til, kjenne seg trygge og oppleve respekt. De som har eller står i fare for å utvikle psykisk uhelse skal få nødvendig hjelp. Sunndal kommune organiserer sitt arbeid i tiltak innenfor fire innsatsområder for å oppnå dette.</i>		
1. Økt fokus på forebyggende arbeid		
Tiltak	Ansvar	Når
2. Økt fokus på tverrfaglig arbeid		
Tiltak	Ansvar	Når
3. Behov for økt kompetanse		
Tiltak	Ansvar	Når
4. Samarbeid med heimen, lag- og foreninger		
Tiltak	Ansvar	Når
5. Barn som pårørende		
Tiltak	Ansvar	Når